

Марія КУТНА

здобувачка освітньо-професійної програми
«Публічне управління та адміністрування», ЗУНУ
Науковий керівник – к.е.н., доцент, доцент кафедри
менеджменту, публічного управління
та персоналу ЗУНУ Інна ЧИКАЛО

НЕОБХІДНІСТЬ РЕАЛІЗАЦІЇ ВЕТЕРАНСЬКОЇ ПОЛІТИКИ ОРГАНОМ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Реалізація ветеранської політики є пріоритетним напрямом діяльності держави, особливо в умовах триваючої агресії росії проти України. Повернення учасників бойових дій до мирного життя вимагає комплексного підходу, що передбачає не лише загальнодержавні ініціативи, а й активну участь органів місцевого самоврядування. Роль органів місцевого самоврядування у реалізації ветеранської політики невпинно зростає. Ветеранська політика є важливою складовою національної безпеки та соціальної стабільності. Саме на місцях у громадах формується безпосереднє середовище, у якому ветерани проживають, соціалізуються та інтегруються в цивільне життя.

Саме реінтеграція ветеранів та ветеранок у цивільне життя є однією з ключових соціальних проблем сучасної України. Збройна агресія, що триває з 2014 року, спричинила суттєве зростання кількості ветеранів, які, повертаючись до цивільного середовища та стикаючись з серйозними соціально-психологічними викликами. Їх адаптація має особливу специфіку, обумовлену низкою чинників., а саме: на відміну від інших соціальних груп, ветерани перебували в умовах бойового стресу, зазнали фізичних і психологічних травм, що ускладнює їхнє повернення до звичного ритму життя.

Ветеранська політика в Україні формується на центральному рівні й передбачає систему соціальних гарантій, реалізація яких покладається на органи державної влади. У громадах ці заходи впроваджуються лише частково та, здебільшого здійснюються органами місцевого самоврядування за їхньою ініціативою або

згодою. Водночас саме громади стають основним середовищем, куди після демобілізації повертаються ветерани та ветеранки, де постійно проживають їхні родини, а також сім'ї загиблих (померлих) Захисників і Захисниць України.

Основними засадами внутрішньої політики у ветеранській сфері є впорядкування державної ветеранської політики шляхом визнання видатної ролі ветеранів війни, постраждалих учасників Революції Гідності в збереженні української державності, використання їх потенціалу, з урахуванням набутого військового досвіду, в економічній і соціальній сферах розвитку держави як елементу стратегії розвитку людського капіталу, що задекларовано ст. 10-1 Закону України «Про засади внутрішньої і зовнішньої політики» [1].

Враховуючи виклики, які постають в умовах війни – збільшення кількості ветеранів війни, учасників бойових дій, Кабінетом Міністрів України 29 листопада 2024 року схвалено Стратегію ветеранської політики на період до 2030 року та затверджено операційний план заходів з її реалізації у 2024-2027 роках [2].

Метою вказаної стратегії є «гідне визнання внеску ветеранів/ветеранок у захист Вітчизни, забезпечення комплексної державної підтримки для відновлення їх добробуту з урахуванням впливу бойового досвіду, добробуту членів їх сімей та кроссекторальної допомоги протягом усього життя відповідно до виявлених потреб кожного/кожної, а також сприяння зміцненню обороноздатності держави шляхом підвищення престижності військової служби (служби) та визнання ключової ролі ветеранів/ветеранок, зокрема під час проходження служби у військовому резерві, а також їх потенціалу для забезпечення економічного розвитку країни» [2].

На сьогодні в Україні реалізується значна кількість як державних, так і громадських ініціатив, спрямованих на соціально-психологічну підтримку ветеранів, сприяння у працевлаштуванні, навчанні, відкритті власного бізнесу тощо. Реалізуються програми і

проекти, які допомагають інтегрувати військовий досвід у цивільне життя, забезпечують навчання та отримання фінансової допомоги для відкриття власної справи.

Однак, незважаючи на певні позитивні аспекти сучасної ветеранської політики, на сьогодні відсутній комплексний підхід до організації підтримки та допомоги ветеранам війни під час реінтеграції до цивільного життя відсутній, а діючі ініціативи не завжди добре скоординовані. Розрізненість ресурсів, безсистемний підхід і неналежний рівень інформування ускладнює доступ ветеранам війни до отримання необхідної юридичної, соціальної, психологічної і фінансової допомоги [3].

З огляду на вказане, виникає об'єктивна потреба у переосмисленні підходів до реалізації ветеранської політики на місцевому рівні. Необхідним є створення доступного, інклюзивного й безбар'єрного простору в громадах, який би відповідав потребам ветеранів та сприяв їхній повноцінній інтеграції у суспільне життя.

Список використаних джерел

1. Про засади внутрішньої і зовнішньої політики. Закон України від 01.07.2010 р. №2411-VI. URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2411-17#top>

2. Про схвалення Стратегії ветеранської політики на період до 2030 року та затвердження операційного плану заходів з її реалізації у 2024-2027 роках. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 29.11.2024 № 1209-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1209-2024-%D1%80#Text>

3. Тілікіна Н. В., Пеша І. В. Державна ветеранська політика України та шляхи забезпечення її ефективності. Електронне наукове видання "Публічне адміністрування та національна безпека". 2023. №5. URL: <https://doi.org/10.25313/2617-572X-2023-5-8984>